

ETICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou povinnej voliteľnej predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulácie hry, ktoré popri informáciách úinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutýlovek a spolupracujúce spoločnosť. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými učiteľmi a pre iných.

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie	
Názov predmetu:	Etická výchova
Ročník:	siedmy
časová dotácia:	1 h týždenne/33 h ročne
ŠVP:	1 h
ŠkVP:	1 h
Vyučovací jazyk:	slovenský

Ciele predmetu

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- oceňujú prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanie spoločensky uznávaných noriem.

Vzdelávací štandard

1. Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity - 5 h.
2. Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory – 5 h.
3. Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity – 5 h.
4. Etické aspekty vzťahov vo vlastnej rodine – 6 h.
5. Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti – 7 h.
6. Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom – 5 h.

1. Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • zdôvodni význam poznania 	dôstojnosť ľudskej osoby

<p>silných a slabých stránok osobnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> vystihnú svoje silné a slabé stránky, dokáza vyjadri svoj názor, prejavi sebaúctu a zdravé sebedovomie 	<p>sebaúcta, zdravé sebedovomie</p> <p>sebaprijatie</p> <p>úcta k iným</p>
--	--

2. By sám sebou, vedie obháji svoje práva a názory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> zdôvodni význam asertivity v každodennom živote, charakterizova asertívne techniky, vysvetli pojem manipulácia a asertívne právo, simulova príklady presadenia sa v rôznych situáciách, prezentova príklady riešenia konfliktov 	<p>asertivita</p> <p>asertívne techniky, asertívne práva, manipula né povery</p> <p>manipulácia a tlak skupiny</p>

3. Prosociálnos ako zložka vlastnej identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> formulova zásady prosociálneho správania, vysvetli vz ah asertivity a prosociálneho správania, opísa pojmy: vlastná identita, rešpekt, nezávislos , ponúkание a prijímanie slobody, vernos záväzkom, zdôvodni potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca, diskutova o prosociálnom správaní v triednom kolektíve, konkretizova rôzne prejavy rešpektu 	<p>nezávislos a rešpekt</p> <p>identita osobnosti a jej rozvoj</p> <p>sloboda, zodpovednos , vernos – vytrvalos prijatie záväzkov</p> <p>tolerancia a rešpekt</p>

4. Etické aspekty vz ahu vo vlastnej rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> vymedzi vlastné práva a povinnosti v rodine, vysvetli potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity a 	<p>rodina, v ktorej žijem</p> <p>komunika né zru nosti v rodine</p>

<p>tvorivosti v rodinnom prostredí,</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizovať projekt – „jeden deň v mojej rodine“, • diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine, • naplánovať si konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine, 	<p>sociálne zručnosti v rodine</p> <p>tolerancia a rešpektovanie autority</p> <p>súrodenecké vzťahy</p>
---	---

5. Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodni potrebu vnímania sexuality ako hodnoty, • diskutovať o otázkach sexuality slobodne a s úctou, • prejaví pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu, • vysvetlí poatie a prenatálny životloveka, • rozlíši medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom, • zhodnotí význam priateľstva a lásky medzi mužom a ženou, • vysvetlí príznaky a riziká predasného sexu, • opíše prejavy, príznaky a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS, • poukáže na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi 	<p>sexuálna identita</p> <p>vzťahy medzi chlapcami a dievčatami priateľstvo a láska</p> <p>poatie a prenatálny životloveka</p> <p>pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo predasný sex pohlavné choroby a AIDS</p> <p>sexualita – súasť integrityloveka</p>

6. Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • prejaví pochopenie pre starých a chorých ľudí, • zdôvodni potrebu komunikácie s nimi, • diskutovať o prínose starých, chorých a postihnutých ľudí pre spoločnosť, • navrhnu projekt osobnej úasti ľuďom odkázaným na pomoc. 	<p>sociálna empatia</p> <p>vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným</p> <p>obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe</p> <p>odlišnosti a generované rozdiely</p>

Prierezové témy

Sú integrované do jednotlivých tematických celkov.

Metódy, formy a postupy využívania etickej výchovy

Riadené, kontrolované techniky:

- organizačné techniky: organizácia triedy, delenie do skupín
- zadanie úlohy, uvedenie žiakov do problematiky
- vysvetlenie učiva: výklad, ilustrácia
- rozhovor
- diskusia

Čiastočne riadené, kontrolované techniky:

- brainstorming
- príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca
- zážitkové učenie
- dramatizácia
- interview

Voľné, neriadené, nekontrolované techniky:

- hranie rolí
- riešenie problému
- simulácia (napodobňovanie životných situácií)

Učebné zdroje:

- pracovné zošity
- metodické príručky
- odborná literatúra
- vlastné materiály
- internet

Hodnotenie predmetu

Žiaci v 7. ročníku nie sú klasifikovaní. Cieľom učiteľa je viesť žiakov postupne k tomu, aby sa vedeli ohodnotiť sami a dokázali ohodnotiť aj výkon iných.